

La família Serra a la platja de la Fosca (Palamós). Agost 1917

Les imatges gironines del fons Hermenter Serra

Eugènia Freixa

En aquest article, oferim un recull de fotografies d'un fons recentment recuperat i catalogat per l'autora d'aquest escrit, néta de l'autor de les imatges. Es tracta d'una col·lecció de 2.500 negatius i aproximadament uns 500 positius, iniciada l'any 1910 per un jove aficionat de setze anys, Hermenter Serra de Budallés, i acabat l'any 1948, quan en tenia 54. La tasca desenvolupada per aquest estudiant de Peritatge Industrial Químic, més endavant d'Enginyeria Industrial, consistent en registrar i conservar tots els negatius, ens ha permès comptar amb una magnífica col·lecció fotogràfica. A més, n'hem pogut fer un tractament arxivístic, gràcies al caràcter metòdic i meticulós de l'autor, el qual deixà un registre on es troben anotats la data, el lloc, el títol i les dades tècniques de cadascun dels negatius.

La col·lecció

El material més utilitzat és el suport de vidre amb emulsió de gelatina de plata. A més, amb suport flexible, es conserven nitrats

i acetats de cel·lulosa. Les mides més usuals són 9 x 12, 10 x 15 i 13 x 18. L'emulsió és en blanc i negre. Cal dir que, tot i essent un amateur, les tècniques, els instruments i els resultats són els d'un veritable professional.

La col·lecció es divideix en tres parts o seccions. La primera, que correspon a un registre que va des de l'any 1910 fins a l'any 1925, té un total de 1.250 negatius. Cada negatiu conté una numeració manuscrita a tinta en una banda de la placa. La temàtica principal és la familiar: fotografies de les germanes, del pare, dels nebots, a Barcelona i als pobles on estiuejaven (Igualada, Ribes de Freser i Portbou). També hi trobem mostres de les seves aficions, l'hípica, els esports i tot allò que podia entusiasmar un jove d'aquella època (vaixells, desfilades militars, curses de cotxes i de motos).

La segona secció va des de l'any 1926 fins a l'any 1948, amb un total de 700 negatius. D'aquesta època són les diapositives d'escenes estudiantils de la seva carrera amb motiu de les noces d'argent de la promoció, l'any 1943. La temàtica, novament familiar: fotografies dels fills a les Rambles, al parc de la Ciutade-

lla, al Poble Espanyol... Són nombroses les fotografies d'estudi, els retrats, tant de familiars com d'amics, de gran qualitat tècnica. Destaquen els fets a Barcelona durant la guerra civil.

La tercera secció abasta des de l'any 1930 fins a l'any 1936. La temàtica està determinada per les activitats de l'Associació d'ex-alumnes del col·legi la Salle de la Bonanova de Barcelona. Els negatius són un total de 500.

En resum, les imatges tenen tres àmbits geogràfics: Barcelona, Igualada i les comarques gironines. En aquest *darrer cas, es tracta dels estiueigs a Ribes de Freser, Portbou, Llançà i Gri-feu*. Per aquesta raó les presentem a la *Revista de Girona*, amb una tria de les imatges més representatives.

És un fons poc usual, per la relació entre la seva cronologia relativament reculada i el fet de tractar-se d'un aficionat que fotografia i ell mateix revela les imatges de la vida domèstica, els aspectes privats i intimistes, les seves aficions i el seu entorn professional. Per tant, és una col·lecció que té interès per la seva correspondència amb una nova interpretació de la història, que ha descobert també la vida quotidiana.

L'autor

L'autor, Hermenter Serra de Budallés, va néixer a Barcelona l'any 1894. El seu pare era d'Igualada però residia a la Ciutat Comtal, on participava com a *empresari en la naixent indústria catalana*. La seva mare era de Figueres, procedent d'una casa pairal de Ripoll. Va estudiar Perit Industrial Químic a l'escola la Salle de Barcelona i la carrera d'Enginyeria Industrial a la mateixa ciutat, de l'any 1913 fins a l'any 1918. En el fons que comentem, hi ha nombroses imatges dels viatges de pràctiques visitant fàbriques per Catalunya i arreu de l'Estat espanyol. Són un testimoni gràfic de la industrialització, important per estudiar l'arqueologia industrial.

Solia passar els estius a Ribes de Freser, al balneari Montagut, prenent les aigües amb la seva família, per això hi ha imatges d'aquesta comarca gironina. Hem fet una selecció de fotografies del balneari, que ens mostren l'ambient dels estiuejants del començament de segle, els esports, com el tennis i el golf, les excursions. Així mateix, els personatges del balneari al

saló, a la galeria, al pati... Hi ha també fotografies que documenten la vida rural, com ara uns pagesos que carreguen el carro de palla, vaques que pasturen i carros amb sis parelles de muls a la vora d'una cascada.

Es va casar l'any 1924 amb Maria de Budallés, cosina seva, filla del farmacèutic de Portbou. Conservem fotografies de la seva dona, abans del seu matrimoni, en l'acte de proclamació de Reina dels Jocs Florals de Llançà, fetes al castell de Peralada l'any 1918; imatges de la casa de Portbou i del *laboratori del seu pare, i també d'algunes platges de la Costa Brava*.

Professionalment va començar treballant a fàbriques tèxtils, però aviat ho va deixar per dedicar-se a l'administració dels seus interessos privats. Encara que no va treballar com a enginyer en cap empresa, casa seva esdevingué una petita fàbrica per la quantitat d'enginyers que hi va construir. No eren decoratius, però sempre van demostrar ser útils i pràctics. Van ser anys dedicats a la família, a la fotografia i a la cultura. Casa seva va ser centre de reunió d'amics i de passió per a la cultura catalana. Aquesta es manifestà, per una banda, en les reunions a casa de la seva germana Mercè Serra, col·laboradora activa de l'Institut de Cultura Catalana de la Dona, trobades d'un caire marcadament nostàlgic, ja que hi participaven antics polítics de la Lliga Regionalista. D'altra banda, l'amistat amb el pintor Miquel Farré i amb l'escultor Josep Clarà, l'acostà a entitats artístiques com el Cercle Artístic de Sant Lluç, els Amics dels Museus

i els Amics de Gaudí. Així doncs, podem dir que es va moure dins dels cercles culturals de la seva ciutat fins que l'edat el va recloure a casa seva.

D'altra banda, va ser un membre molt actiu de l'Agrupació Fotogràfica d'Igualada, essent-ne un dels primers socis per l'amistat amb el senyor Castellfort, un dels fundadors. A l'Arxiu Fotogràfic d'Igualada, actualment es conserven 10 fotografies d'Hermenter Serra: els gegants, els castellers i els diables de la Festa Major, de l'any 1922 fins a l'any 1933. Una d'elles va ser guardonada amb un premi en la primera exposició fotogràfica de la ciutat, l'any 1930. La seva afició fotogràfica es manifestà en la participació en aquesta entitat igualadina i, així mateix, en la tasca que va realitzar com a fotògraf a l'Associació Bonanova, fent imatges de les nombroses i variades activitats que es realitzaven. En donen fe 500 fotografies, des de l'any 1930 fins a l'any 1936, moltes d'elles publicades a la revista *Bonanova*, portaveu de l'esmentada entitat.

Va deixar aquesta activitat cap a l'any 1948, tant perquè la seva vista se li afeblia com pel fet de no voler-se enfrontar a les noves tècniques fotogràfiques.

Properament, la família farà donació d'aquest fons fotogràfic a l'Arxiu Nacional de Catalunya i, d'aquesta manera, la seva obra es posarà a l'abast dels estudiosos i interessats.

Eugènia Freixa i Serra és llicenciada en Filosofia i Lletres, secció Història.

Carretera de Ribes a Ripoll, juliol 1915.

Escena campestre. Ribes de Freser, agost 1916.

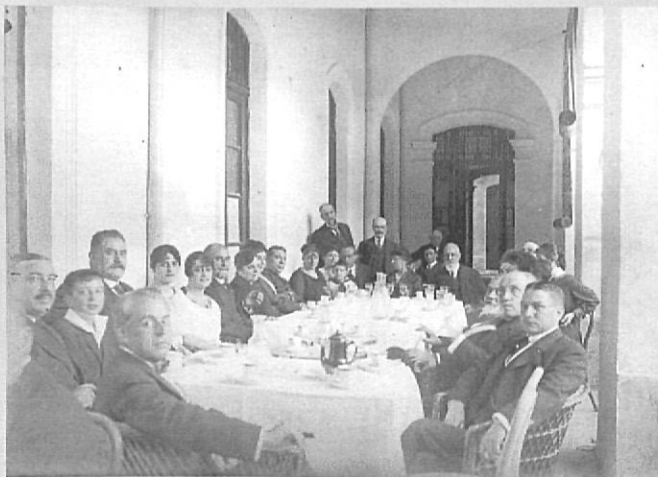

A cavall pel Pla de les Eugeses. Ribes de Freser, agost 1915.

Escena rural.
Ribes de Freser, agost 1916.

A taula amb el bisbe Benlloch. Ribes de Freser, agost 1917.

A la platja amb uns pescadors. Portbou, 1928.

Bany a la platja de Grifeu. Llançà, agost 1918.

El noi de Can Batlló a tota màquina. Ribes de Freser, agost 1913.

Pont en construcció.
Ribes de Freser, agost 1915.

Una excursió a punt de sortir del Balneari de Ribes de Freser. Agost 1913

Menjador del Balneari Montagut. Ribes de Freser, agost 1913.

